

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ КИЇВСЬКИЙ КОЛЕДЖ ТРАНСПОРТНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ

Погоджено
Протокол засідання циклової комісії
загальноосвітніх дисциплін (мов та літератур)
№4 від 26 січня 2016 р.
Голова циклової комісії
_____ Т.О.Гавриленко

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Директор ККТІ
_____ С.В.Миленька
26 січня 2016 р.

Програма

*проведення вступного іспиту з української мови на
базі основної загальноосвітньої
(дев'ятирічної школи) (диктант)*

Програму
проведення
вступного іспиту
з української
мови (диктант)
підготувала
викладач
української мови
та літератури
Гавриленко Т.О.

Програма проведення вступного іспиту з української мови (диктант)

1. Іспит з української мови (диктант) складають абітурієнти, які вступають на базі загальної середньої освіти.

Саме диктант є основною формою перевірки орфографічної та пунктуаційної грамотності вступників. Він зручний тим, що ставить всіх їх в однакові умови, оскільки абітурієнти не мають права на вибір тексту чи його розміру.

Перевірці підлягають уміння правильно писати слова на вивчені орфографічні правила і словникові слова, визначені для запам'ятовування; ставити розділові знаки відповідно до опрацьованих правил пунктуації; належним чином оформляти роботу.

Перевірка здійснюється фронтально за традиційною методикою.

2. Вимоги до тексту диктанту:

а) обсяг тексту 165-185 слів;

Примітка. При визначенні кількості слів у диктанті враховують як самостійні, так і службові слова.

б) цілісність і логічна завершеність тексту, зрозумілість його абітурієнтами, доступність змісту;

в) насиченість тексту орфограмами й пунктограмами у відповідності до діючої шкільної програми «Рідна мова» та вимог до екзаменаційного диктанту;

г) тексти лексично багаті, але не перенасичені архаїзмами, неологізмами, діалектизмами, що могло б утруднювати їх сприйняття абітурієнтами;

г) диктанти представляють зв'язні тексти із творів класичної та сучасної літератури, науково-публіцистичних статей відомих діячів науки і культури, журналістів. Вони відображають розвиток сучасної української мови, історію, звичаї і традиції нашого народу, здобутки кращих представників людства у царині науки, освіти, культури, а також розмаїтий світ природи.

3. Термін виконання: 1 астрономічна година.

4. Оцінювання.

Диктант оцінюється однією оцінкою на основі таких критеріїв:

1) орфографічні та пунктуаційні помилки оцінюються однаково;

2) виправляються, але не враховуються такі орфографічні і пунктуаційні помилки:

- на правила, які не включені до програми;
- у словах з написаннями, що не перевіряються, над якими не проводилась спеціальна робота;

- у передачі так званої авторської пунктуації;

3) повторювані помилки (помилка у тому самому слові, яке повторюється в диктанті кілька разів), вважається однією помилкою; однотипні (помилки на те саме правило), але в різних словах, вважаються

різними помилками;

4) розрізняють грубі й негрубі помилки;

Під час підрахування помилок дві не грубі вважаються за одну грубу.

До негрубих відносяться такі помилки:

- у винятках з усіх правил;
- у написанні великої літери в складних власних найменуваннях;
- у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- у випадках, коли замість одного знака поставлений інший;
- у випадках, що вимагають розрізнення *не і ні* (у сполученнях *не хто інший, як...; не що інше, як...; ніхто інший не...; ніщо інше не...*);
- у пропуску одного із сполучуваних розділових знаків або в порушенні їх послідовності;
- у заміні українських букв російськими;
- *п'ять виправлень* (неправильне написання на правильне) прирівнюються до однієї помилки;
- орфографічні та пунктуаційні помилки на неопрацьовані правила виправляються, але не враховуються.

Нормативи оцінювання диктанту:

Бали	Кількість помилок
1	15 і більше
2	13 – 14
3	11 – 12
4	9 – 10
5	7 – 8
6	5 – 6
7	4
8	3
9	1+1 (негруба)
10	1
11	1 (негруба)
12	—

Основні вимоги до письмового екзамену

Вступний іспит з української мови у коледжі має своїм завданням виявити, наскільки абітурієнт засвоїв шкільну програму з української мови, чи має практичні навички користування мовою.

Випускник 9 класу загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, середніх навчальних закладів, які планують продовжити освіту у коледжі, з курсу сучасної української мови повинні знати такі орфограми і пунктограми.

Основні орфограми:

1. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] у коренях слів.
2. Спрощення в групах приголосних.
3. Сполучення **йо,ьо**.
4. Правила вживання м'якого знака.
5. Правила вживання апострофа.
6. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків.
7. Правопис префіксів і суфіксів.
8. Позначення чергування приголосних звуків на письмі.
9. Правопис великої літери.
10. Лапки у власних назвах.
11. Написання слів іншомовного походження.
12. Основні правила переносу слів з рядка в рядок.
13. Написання складних слів разом, окремо і через дефіс.
14. Правопис складноскорочених слів.
15. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові.
16. Правопис прізвищ і географічних назв.
17. Правопис відмінкових закінчень іменників і прикметників.
18. Правопис **н** та **нн** у прикметниках і дієприкметниках.
19. Правопис особових форм дієслів.
20. Правопис числівників і зв'язок їх з іменниками.
21. Правопис прислівників
22. Правопис **не** з різними частинами мови.

Основні пунктограми:

1. Крапки в кінці речень, знак оклику і знак питання.
2. Коми в простому реченні:
 - При звертанні;

- Вставних словах, словосполученнях і реченнях;
- Однорідних членах речення;
- При повторенні;
- При порівняльних зворотах;
- Відокремлених членах речення (дієприкметникових зворотах. Дієприслівниках і дієприслівникових зворотах).

3. Коми у складному реченні:

- На межі простих речень, що входять у безсполучникове чи складносурядне речення;
- Для виділення підрядних речень.

4. Крапка з комою:

- Між простими реченнями, що входять у безсполучникове;
- Між дуже поширеними однорідними членами.

5. Двокрапка:

- У простому реченні після узагальню вального слова перед однорідними членами;
- У безсполучниковому реченні, якщо друге розкриває зміст першого або вказує на причину;
- При прямій мові після слів автора.

6. Тире у простому реченні:

- Між підметом і присудком;
- На місці пропущеного члена речення;
- Після однорідних членів перед узагальню вальним словом;
- Для виділення вставних словосполучень.

Тире у складному реченні:

- На межі простих, якщо у першому реченні подано причину, а у другому – наслідок;
- Для виділення вставних речень;
- На місці довгої навмисної паузи;
- У діалогах.

Багатокрапка:

- При недокінченості фрази;
- При перервності тексту;
- При уривчастості мовлення;
- На позначення пропуску.

Дужки:

- При вставних словах і реченнях;

- При поясненні маловідомих слів;

Лапки:

- При цитатах;
- При «не своїх словах»;
- При індивідуальних назвах;
- У назвах газет, журналів, підприємств тощо;
- При прямій мові.

Засвоївши програму шкільного курсу української мови, вступники повинні володіти такими навичками та вміннями:

1. Грамотно і охайно писати (дотримуватись правил орфографії та пунктуації).
2. Вміти застосовувати теоретичні знання до конкретного мовного матеріалу.
3. Правильно розставляти розділові знаки у всіх видах речень (у межах програми середньої школи)

Рекомендована література

1. Зубков М. Збірник диктантів для випускників та абітурієнтів української мови. – Харків: СПДФО Співак Т.К., 2007.
2. Зубков М. Українська мова. Універсальний довідник. – Харків: ВД «ШКОЛА», 2009.
3. Караман С.О. Українська мова. Усний і письмовий (диктант) екзамен. – К., 1998.
4. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2007.
5. Кононенко П.П., Кадомцева Л.О., Мацько Л.І. Українська мова. Посібник для вступників до вузу. К., 1990.
6. Новий довідник: Українська мова. Українська література. - К.: ТОВ «КАЗКА», 2008.
7. Орфографія української мови просто про складне / Радченко І. – К.: «Шкільний світ», 2008.
8. Орфографічний словник української мови. – К., 1994.
9. Плющ М.Я., Гринас Н.Я. Граматика української мови в таблицях: навчальний посібник. – К.: Вища школа. – 2004.
10. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови – стереотип. вид. – К.: Наукова думка, 2004. – 240 с.
11. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник. – Підручник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2004. – 408 с.
12. Юшук І.П. Українська мова. Практикум з правопису української мови. – К.: Освіта, 2007.

Пам'ятка для абітурієнтів «Як писати диктант»

1. Уважно прослухайте текст диктанту.
2. Коли викладач зачитуватиме кожне речення в цілому, слухайте його до кінця і не робіть ніяких записів.
3. Починайте записувати речення лише тоді, коли викладач почне читати його частинами, роблячи тривалі паузи.
4. Під час записування речення більше звертайте увагу на орфографію (написання слів), але не треба забувати й про розділові знаки.
5. Під час перевірки записаного речення потрібно передусім зважати на інтонацію й особливо ретельно перевіряти поставлені розділові знаки (у цьому важливу роль відіграють паузи: ледь помітну паузу роблять у тих місцях, де треба поставити кому, а більш помітну – на місці двокрапки чи тире; явна пауза означає, що треба поставити крапку з комою).
6. Сконцентруйте увагу й не відволікайтесь під час написання диктанту.
7. Не «збирайте» помилки, зазираючи під час написання диктанту в роботу сусіда (як показує практика, на це, по-перше, витрачається час, якого і так мало, а по-друге, потім часто доводиться шкодувати через помилку, допущену внаслідок такого виправлення).
8. Слідкуйте за охайністю і чистотою своєї роботи, робіть якомога менше закреслень. Якщо все ж таки слід зробити виправлення, робіть це дуже охайно і лише тією пастою, якою написаний увесь диктант.
9. Не використовуйте коректор! Така робота виглядає неохайною.
10. Пам'ятайте, що під час написання екзаменаційного диктанту абітурієнтам не дозволяється використовувати допоміжні джерела (довідники, словники та іншу літературу й технічні засоби).

КИЇВСЬКИЙ КОЛЕДЖ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Освітньо-кваліфікаційний рівень – *молодший спеціаліст*

Галузь знань – *транспорт*

Спеціальність – *залізничний транспорт*

Спеціалізація – *«Технічне обслуговування та ремонт вагонів»*

Навчальна дисципліна – *українська мова*

Бабине літо

Жовтогаряча осінь стоїть над селом, розкинувши високо над землею блакитні небеса. По садах загуляли молоді падолисти, та ще срібне павутиння літає в повітрі, снує свою дивну пряжу над перелазами.

Настала лагідна пора бабиного літа; останні сонячні дні такі ласкаві, оповиті сріблястим мереживом, мрійним смутком, прощальним ячанням журавлів, що відлітають у вирій.

На городах уже зібрано гарбузи, викопано картоплю, зрізано капусту на грядках. Тільки де-не-де стоїть сухе соняшничиння й тихо шурхотить, нагадуючи про гарячі дні літа, коли воно цвіло жовтими решетами на городах, просіваючи сонячний пил. Зів'яли, поникли від нічних приморозків квіти біля хат, тільки одні високі синенькі стоять. Їх у народі називають «мороз», може, через їхню стійкість до холоду, а може, через цвітіння, що нагадує голубуватий іній раннього приморозку.

Під стріхами хат дбайливі господині розвішали золотаві качани кукурудзи, жовті гвоздики й кетяги червоної калини. Здалеку, коли глянеш, стоїть така хатина, як молода в осінньому вінку. Стоїть і жде весілля. Може, і справді завітають до такої старости, адже осінь – то найкраща пора для сватання. Щонеділі прокочуються по селу весільною перезвою дружки й бояри, гудуть бубни, лунає весільна музика.

177 слів

За І. Цюпою

Затверджено на засіданні циклової комісії загальноосвітніх дисциплін (мов та літератур)

Протокол № _____ від _____ . 2016 р.

Голова циклової комісії _____ Гавриленко Т.О.

Директор _____ Миленька С.В.

КИЇВСЬКИЙ КОЛЕДЖ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Освітньо-кваліфікаційний рівень – *молодший спеціаліст*

Галузь знань – *транспорт*

Спеціальність – *залізничний транспорт*

Спеціалізація – *«Технічне обслуговування та ремонт вагонів»*

Навчальна дисципліна – *українська мова*

Собака Пірат

У нас довго жив собака Пірат. Це був великий, немолодий уже, поважний і серйозний пес із волохатим хвостом і двома парами очей, з яких верхня пара, коли придивитися ближче, виявлялася парою рудих плям на темному лобі.

Якось одного разу, загубившись у Борзні на ярмарку, де батько продавав дьоготь, Пірат щез. Пожаліли ми його, та на тому й скінчилося. Аж ось у неділю, тижнів через п'ять, якраз після обіду, коли ми сиділи всі коло хати, лузаючи насіння, дивимось – біжить Пірат, зморений, худючий. Уздрівши здалека весь наш рід і хату, він упав додолу й повз до нас кроків, може, сто на животі, перекидаючись на спину й голосно плачучи від повноти щастя.

– Це я, ваш Пірат, упізнаєте? – гавкав він крізь сльози. – О, який я щасливий, як тяжко було мені без вас!

Він так зворушив нас слізьми, що навіть батько, який ненавидів одвертість почуттів, і той мало не сплакнув. Отаке буває на світі! Простий собака, а так може збентежити чоловіка.

Мати плакала ревно, приказувала з невимовною усмішкою:

– Га, бодай ти здох! Ну, ви подумайте, собака, а такий жалісний і таке витворює. Ач, як повзає...

180 слів

За О. Довженком

Затверджено на засіданні циклової комісії загальноосвітніх дисциплін (мов та літератур)

Протокол № _____ від _____, 2016 р.

Голова циклової комісії _____ Гавриленко Т.О.

Директор _____ Миленька С.В.